

VALMIERAS KĪMĪKIS

VALMIERAS STIKLA ŠKIEDRAS RŪPNĪCAS PARTIJAS KOMITEJAS,
ADMINISTRĀCIJAS, ARODKOMITEJAS UN KOMJAUNATNES KOMITEJAS ORGANS

Laikraksts iznāk
kopš 1879. gada 23. oktobra

ČETURTDIEN,
1988. gada 7. jūlija

Nr. 25 (446)
Cena 1 kap.

Avangardā

Līdz partijas Vissavienības XIX konferences atklāšanas dienai savu individuālo piegādes uzdevumu pirms termiņa izpildījuši 23 aušanas ceha strādājošie. No viņiem 12 izvirzīti apbalvošanai ar Vissavienības nozīmi «Divpadsmitās piegādes triecienieks». Par uzvarētājiem darba sardzē par godu partijas forumam kļuva strādnieki, kas sasniegta augstus darba rādītājus — audējas Tamāra Meistere, Inga Vabule, Valentīna Greka, Valentīna Savicka, Tamāra Guseinova, Velga Riekstiņa, Aija Zaikovska, Emilija Zenoviča, Iraida Baldiņa, Daina Zauke, Nadežda Jurkusa, Zinaīda Milberga, Rita Kovalkova, Larisa Kraukle; meistara palīgi Olegs

Ļedovskis, Vilis Ārgalis, Alfrēds Kukurs; šķērētājas Ruta Allika, Regina Balkusa, Nina Pisareva, Leonora Čižinoka, Ļubova Samburova; vērejas Anita Smilga, Vera Rudzīte; auduma kontrolieres Anna Fjodorova, Līze Kārklīna, Marija Pahomova; šķeterētājas Terēza Rasopova, Ausma Rauska, Iveta Mukāne, Ilga Savaļņeica, Gunta Gavare, Anna Lindava, Svetlana Stikāne, Aina Podreza, Inta Putna, Irina Bondarčuka. Vairāk nekā 260 ceha strādnieku izpildījuši piegādes 3 un 4 gadu uzdevumu.

ĻUBOVA LOSIŅA,

4. ceha sociālistiskās sacensības inženiere

Un atkal — problēmas...

Redakcijā iegriezās MTA un K daļas vecākais inženieris ZIEDONIS PUTNIŅŠ un sacīja, ka arī noliktavu saimniecības kolektīvā ir daudzas problēmas, kas tā vien prasās pēc risinājuma. Cienījamie lasītāji, gribam izmantot izdevību un teikt, ka redakcijas darbinieki (ka arī visi strādājam vienā kolektīvā) visu vēlmes uzminēt nevar, tādēļ zvaniet, nāciet, būsit gaidīti un uzklausi. Kopīgi mēģināsim darīt tā, lai problēmu kļūtu mazāk un līdz ar to labāk dzīvotu mūsu rūpnīca un tās ļaudis. Bet šodien — mūsu saruna ar ZIEDONI PUTNIŅU.

— Runā, ka teātris sākoties ar garderobi (cīliem — ar bufeti), vai rūpnīca sākas ar noliktavu?

— Ražošana, neapšaubāmi, sākas ar apgādi. Man pat ir tāda formula: apgāde — ražošana — realizācija. Ražojošo cehu vadība domā, ka rūpnīca sākas ar viņiem, biedrs Višņakovs domā, ka realizācijas daļa ir svarīgākais posms. Var jau manas domas uzverti kā subjektīvas, bet bez izjēvēlām nebūs ne ražošanas, ne realizācijas. Tādēļ visiem jāstrādā saskaņoti, uzskatot par kopīgu mērķi galarezultātus. Apgādes apakšviensība ir noliktava, kur glabājam sagādātās izveļas, kā arī galvao produkciju. Ja pareizi, atbilstoši tehniskajiem noteikumiem neglabāsim izveļas, cehs galvenokārt produkcijas kvalitāte, jo pat ar progresīvo tehnoloģiju un augstākajiem iekārtām nevar panākt labu produkcijas kvalitāti, ja ir nekvālitātes izveļas. Kas konkrēti attiecas uz glabāšanu: pirmkārt, mēs nesapņējam ne tuvu augstas kvalitātes izveļas no piegādātājiem. Otrkārt, nesam spējīgi patreizējos apstākļos tās saglabāt, vēl pazemināt tā

jau neapmierinošo kvalitāti. Jo pie patreizējiem apstākļiem, nemaz nerunājot par perspektīviem ražošanas apjomiem, materiālu un izveļu daudzums ir tāds, ka noliktavu esošo platību kvadrātūra un kubatūra sen jau neatbilst rūpnīcas vajadzībām. Noliktāvās pašlaik ir arī materiāls vērtības, kas sagādātas lielos daudzumos un var nodrošināt ražošanu pusegad un ilgāk. Rezerves norma paredz nodrošināt ražošanu vienam mēnesim. Tad nu iznāk, ka viens materiāls jāglabā lielā vairumā, un citam tādēļ nepietiek vietas. Apgādei jābūt rītmīkākai. Uzglabājam arī tādus materiālus, ko ražošana vairs nepielietos, bet tas vēl stāv. Nu jau tiek risināts jautājums par tā realizāciju, bet kvalitāte un derīguma termiņš taču samazinās. Esošās noliktavas ir izsvaidītas pa teritoriju. Steidzīgi jādomā par vārda tiešu nozīmi atbilstošas noliktavu saimniecības izveidošanu un noliktavu celtniecību. Vārētu izmantot mūsu republikā ražotās angāra tipa glabātavas. Ar tielām grūtībām ir sagādāts viens angārs, bet līdz šai dienai nav zināms, kurā vietā to

varētu novietot. Galvenajam inženierim pirms pusegada tika iesniegts apstiprināšanai projekta uzdevums, kas paredz divu angāru paralelu uzstādīšanu, piebūvējot vēl sadzīves korpusu, kur atrastos darba telpas noliktavu pārziņiem, garderobes un dušas telpas. Par patreizējo situāciju runā viena kaut vai tāda problēma, ka noliktavu darbiniekiem nav kur pārģērbties, kur nu vēl pēc darba nomazgāties. Tas taču ir nepieļaujami, nenormāli! Bet tādos apstākļos jāstrādā.

Vairākkārt ar rūpnīcas administrāciju runāts par vienotas noliktavu saimniecības izveidošanas nepieciešamību, tādā veidā vienkāršot esošo sistēmu. Pašlaik šīs funkcijas veic trīs kolektīvi: centrālā noliktava, gatavās produkcijas noliktava un transporta cehs. Direktoram iesniegts priekšlikums izveidot vienotu saimniecību, kur ietilptu izmēriem, un gatavās produkcijas noliktava, savi izkraušanas un transportstrādnieki. Tādējādi visu darbu veiktu viens kolektīvs, kas būtu tieši pakļauts direktora vietniekam komercijautajumiem un netieši — apgādes un realizācijas daļām. Būtu ļoti vēlams, lai šis jautājums tiktu risināts pārējos periodos nepieciešamajā tempā.

Būtiska problēma, kas savā ziņā traucē darbu, ir kadru neapmierinošais profesionālais līmenis noliktavu saimniecībā. Tā galvenais iemesls — zemas atalgojums, kas runā par profesijas prestižu un līdz ar to mums liegta izveļes spējas. Un vēl — rūpnīcā netiek

organizēta noliktavu pārziņu sagatavošana, ar ko taču laikam būtu jānodarbojas kadru sagatavošanas daļai. No tā visa cieš arī darba disdisciplina.

Vai jūsu vadītājs kolektīvs piedalās sociālistiskajā sacensībā? — Nē, bet pīnīgi iespējams, ka būtu vēlams. Nopietni sacensībā būtu vajadzīgs analogs kolektīvs, ar ko varētu slēgt līgumu un salīdzināt darba rādītājus. Palīdzēšanas ceha darbu, protams, mēs salīdzināt ar noliktavu saimniecības darbu. Es neesmu no tiem, kuri saka, ka no sacensības nav nekāda labuma. Labums būtu, ja tā tiktu pareizi organizēta.

— Cik lielā mērā no jūsu darba ir atkarīgs rūpnīcas darba galarezultāts?

— Varu atkārtoties, bet vēlreiz atzīmēšu, ka no mūsu darba galarezultāts ir atkarīgs ļoti lielā mērā. Kā sapensim, kur un kā glabāsim ražotāni nepieciešamas izveļas — no tā atkarīgs produkcijas kvalitāte. Nezinu, vai tas īsti atbilsts tēmai, bet gribu bilst, ka vēl joprojām pieņemam piegādātāju nekvālitātes izveļas. Arkatrējos gadījumos ar tehniskās kontroles daļas līdzdalību tiek sastādīti akti, bet tie jau īpaši laikam nevienam nebiedē. Manuprāt, kaujinieciskāk vajadzētu iekārtēt juridiskajam dienestam, tautas kontrolei, valsts pieņemšanas dienestam, darot galu šim nebušanam, nebaidoties atgriezt atpakaļ nekvālitātes izveļas.

Nobeiguma vietā. Vēlami un nepieciešami būtu, lai administrācija kompetentas personas apspriestu publikācijā minētos trūkumus un problemātiskās iebildes, tuvākajā laikā sniegtu konkrētu atbildi redakcijai par noliktavu saimniecības rekonstrukciju un jaunu glabātuvju celtniecību.

vielas ražotājam uz viņa rēķina. Bet ar to nevienam pie mums nenodarbojas.

Jūs esat steviešu kolektīva vadītājs. Laikam taču nepieciešama dzimteniska pieeja darba attiecībām?

— Praktiskā dzīves skatījumā mēs no šiem kritērijiem esam ļoti tālu. Es izturos pret sev padotajām dāmām tā, kā viņas izturas pret darbu, savu pienākumu. Ja darbs padarīts, domstarpību nav. Ja turpretī stāv uz vietas un rezultāts jāgaida dienām, aizstos, esmu spiests arī pacelt balsi, un nemaz neuzskatu to par nepareizu rīcību, jo, diemžēl (!), tas līdzī Optimālais variants, cilvēku attiecībās vispār, būtu, ja viens pret otru iztūdoties normāli. Znu gan arī tādas «lēdijas», kuras, no rīta nākot uz darbu, nezina, ko visu garo dienu darīs, un vakarā, mājup iedamas, nezina, ko pa visu dienu ir izdarījušas. Mēs taču esam tādi, kādus mūs audzinājusi sabiedrība, un iekšējās kultūras līmenis ne jau visiem ir pat vēlamais. Redziet, taisām problēmas par to, kā būtu jāuzvedas, bet angļu dzimteniem tas nekād nav bijis neskaids!

Tiesi gadu atpakaļ tika publicēts līdzīga satūra raksts ar tādu pašu problēmu izklāstu. Tas saucās «Problēmas paliek...». Uzlabojumi ir ļoti minimāli, salīdzinot ar aizvadīto gadu, un tie paši nākuši ar maksimāliam grūtībām. Nu ko te piebilst!

Sarunu vadīja INESE VINKLERE

KĀ AR KVALITĀTI?

Noslēdzies pirmais pusgads. Kā liecina plānu ekonomiskajā daļā saņemta informācija, rūpnīca sekmiģi izpildījusi valsts plānu produkcijas izlaidē un realizācijā, kā arī piegādes saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem. Bet kā ar produkcijas kvalitāti? Uz šo jautājumu lūdzām atbildēt valsts pieņemšanas dienesta vadītāju JANI VIMBU.

— Kopumā vērtēot, jāsecina, ka rezultāti nav slikti. Tehniskās kontroles darbinieki uz pirmo uzrādījumu pieņemusi otrajā ceturksnī 96,9 procentus no uzrādītās produkcijas, bet valsts pieņemšanas dienests — 98,6 procentus no šī apjoma. Arī pirmajā ceturksnī bija līdzīgi rādītāji. Par pozitīvu faktu

jāuzskata tas, ka sešos mēnešos nav saņemta neviena reklamācija par saražoto un patērētājiem piegādāto produkciju. Pretentijas gan ir bijušas, taču tās atrisinātas darba kārtībā. Ir, protams, arī trūkumi. Piemēram, 7. cehā izbrāķētas 500 salvetes, kas bija izgatavotas no nekvālitatīva materiāla. Produkcija par apmēram 43 tūkstošiem rubļu pieņemta uz otro uzrādījumu.

Valsts pieņemšanas darbinieki turpina kontrolēt tehnoloģiskā režīma ieviešanu rūpnīcas cehos. Kopš gada sākuma notikušas 42 operatīvās pārbaudes. Apmēram divas trešdaļas gadījumu atklāti tehnoloģiskā režīma pārkāpumi.

Istenoti septiņi pasākumi, lai no-

vērstu pārbaudēs atklātos trūkumus. Piemēram, 2. cehā normalizēts temperatūras režīms, kas labvēlīgi iespaidoja vienreizēja šķiedras kvalitāti. Pēc komandējuma uz Ļepingu gradu izdevies atrisināt jautājumu par svaru remontu, kas nosaka «diega tekstu». Vairāki pasākumi īstenoti jaunajā elļotāju sagatavošanas iecirknī, piemēram, izdevies stabilizēt automātiku ūdens sildīšanas procesā. 6. cehā normalizēta sērskābes šķīduma padošanās uz 5. agregātu. Tāpat te ieviesta ventilācijas sistēmas tīrīšana pie agregātiem. 4. cehā šķērēšanas nodalā ievērojami samazināts izkārumu uz auduma 9-1/1-100 II-108. Sim audumam atkārtoti piešķirta Kvalitātes zīme. Te savu ieguldījumu devuši arī ceha racionalizatori. Septiņi mūsu ierosinātie pasākumi atrodas izpildes stadijā, bet vēl

vienpadsmit pagaidām nav uzskāti.

Par sadarbību ar rūpnīcu. Jāteic, ka valsts pieņemšanas dienestam jau ar darbības sākumu izveidojušas labas un lietīšās attiecības ar rūpnīcas vadību un galvenajiem speciālistiem. Kvalitātes uzlabošana taču ir mūsu visu kopīgā problēma. Vislielāko labumu no tā, ka nav reklamāciju, nopietnu tehnoloģijas pārkāpumu, iegūst taču uzņēmuma kolektīvs — gan materiāli, gan morāli ziņā. Kvalitatīva produkcija palīdz spodrināt mūsu uzņēmuma godu. Un tāpēc reizēm jābrīnās par to, ka atsevišķi vidējā posma vadītāji, cehu priekšnieki un speciālisti uzskata gan drīz par personisku apvainojumu, ja valsts pieņemšanas dienesta darbinieki atsakās vienu vai otru produkciju pieņemt pēc pirmā uzrādījuma, aizrāda uz nepilnībām

tehnoloģiskā režīma ieviešanā. Valsts pieņemšanas darbinieku uzdevums ir ne tikai pieņemt gatavo produkciju, bet arī aktīvi palīdzēt rūpnīcas speciālistiem tehnoloģiskā režīma un produkcijas kvalitātes pilnveidošanā. Tāpēc arī dienests nokomplektēts no pieredzējušiem kadriem, kas ļabi pārzina ražošanas tehnoloģijas jautājumus. Tāpēc ir nepieciešams, lai attiecības būtu lietīšās, saprotošas, auglīgas. Problēmu un rezervju to risināšanai ir daudz, un tas jādarā kopīgiem spēkiem.

Tuvākajā posmā nepieciešams nodarboties ar elļotāju iecirkni, ažiura stieļiem, jauno produkciju — sadzīves sietu un citiem aktuāliem jautājumiem. Perspektīva ir arī citas problēmas.

Ar JANI VIMBU runāja HERMANIS HERCBERGS

Atgriezoties pie publicētā

LEDUS SAKUSTĒJIES

Mūsu laikraksta 22. jūnija numurā bija ievietots materiāls «Bonifācija vizīte bufetē». Tajā bija stāstīts par trūkumiem 2. ceha bufetē.

Kā redakcijai paskaidro arod-biedrības rūpnīcas komitejas priekš-sēdētāja Mudīte Liepiņa, viņas vadība notikusi šānaksme, kurā piedalījās visi bufetes darbinieki, vecākā tehnoloģe Anete Kļaviņa, sa-

bufetes darbiniecēm un rūpnīcas biedriskās ēdināšanas vadītājiem. Tad būtu iespējams daudzus jautājumus risināt darba kārtībā. Lielāka vērtība šīs bufetes darbam jāvelta arī kontroles komitējam.

Sanāksmē izskanēja doma, ka jāatrod iespējas bufetes paplašināšanai. Tuvākajā laikā tiks risināts jautājums par ietilpīgāka ledus-skapja uzstādīšanu. Jāatrisina jautājums par siltu ēdienu piegādi bufetē, sevišķi svētdienās un naktis maigās strādājošajiem. Jāatrod iespējas bufetes darbinieku materiāls ieinteresētības palielināšanai.

Ja ir cieša sadarbība, pastāv iespējas daudzus jautājumus operatīvi atrisināt. Tā tas, piemēram, ir izdarīts jautājumā par marli, kas arī bija pieminēts rakstā.

Nopietni tika pārrunāti jautājumi, kas saistīti ar spēcpienu. Runātāji atzīmēja, ka nav vajadzīgas kārtības ar piena piegādi, nereti tas pienāk ar nokāvešanos. Pienū vajadzētu saņemt arī pēcpusdienā ar realizācijas laiku līdz nākošai dienai, lai to varētu izsniegt naktis maigā strādājošajiem. Jāatrod iespēja organizēt piena izsniegšanu 4. ceha ļaudīm savā cehā, lai nebūtu jāpārslēgto 2. ceha bufete. Tas

sevišķi aktuāli tagad, kad pienu iepilda pudelēs, jo šis process ir ļoti darbietilpīgs, prasa fizisku piepūli. Jauzlabo produkcijas piegāde bufetē, jo līdz šim bufetniecēm viss jāpārved un jāpārnes pašām, nav nekādas mehanizācijas.

Izskanēja secinājums, ka 2. ceha bufete līdz šim ilgu laiku bija pabeigta lomā. Te vairīga gan ēdnīcas vadība, gan arī ceha administrācija. Par paraugu ļabi sadarbībai var noderēt aušanas ceha jaunā ceha «Saiva», kuras izveidošanā un iekārtošanā visaktīvāko daļību ņēma gan ceha administrācija, gan ēdnīcas vadība.

VESELĪBAS CEHS

ŠIS ATMIŅU MALKS IR SĪVS

(Sākums iepriekšējā numurā)
— Viena no svarīgākajām visām mūsu veselības aizsardzības problēmām ir un paliek normāla un veselīga dzīves veida nodrošināšana. Mums, mediķiem, ļoti patīk, ja cilvēki vairāk nekā līdz šim rūpētos par savu veselību, darītu visu, kas viņu spēkos, lai varētu iztikt bez ārstiem, medikamentiem, ārstnieciskām procedūram. Vairāk uzturēties svaigā gaisā, nodarboties ar fizisko kultūru, atstāt smēķēšanu, nelietot alkoholiskos dzērienus, nemaz nerunājot par toksiskām un narkotiskām vielām, ievērot sanitāras un personiskās higiēnas prasības, — lūk, tikai daži no faktoriem, kas veicina veselīgu dzīves veidu, palīdz izsargāties no saslimstības.

Ir arī citas problēmas. Kā jau minēju, rūpniecība vada nekādā neatsakās mums palīdzēt. Ik gadus veselības aizsardzībai no rūpniecības līdzekļiem tiek atzīmēti apmēram 13 tūkstoši rubļu. Taču ne vienmēr varam iegādāties nepieciešamo iekārtu. Piemēram, gribam papild-

nāt fizikālās terapijas kabinetu ar jaunu tehniku, bet to saņemt nevaram. Nereti aptiekās nav nepieciešamo medikamentu. Arī paši pacienti vēl ne vienmēr izmanto tā pieredzējušos, kas viņiem ir, piemēram, neizmēģinot rūpnieciskās reģistratūras numurus pie speciālistiem, kuri pieņem pilsētas poliklīnikā: kardiologa, urologa, gastroenterologa, okulista un citiem. — stāsta Tatjana Bļednaja.

Rūpnieciskās poliklīnikas nereti dēvē par veselības cehu. Jā, mediķi, sevišķi tie, kas te strādā jau daudzus gadus, pamatoti uzskata sevi par uzņēmuma kolektīva locekļiem, piedalās daudzos rūpnieciskās pasākumos. Šis saites vēl vairāk nostiprina tas, ka, sākot ar 1987. gadu (pamatojoties uz republikas Ministru Padomes lēmumu) poliklīnikas darbinieki saņem atļauzību par gada rezultātiem (13. algu) no rūpniecības fondiem. Arī uzņēmuma divdesmitpiecgadi mediķi gaidīja atzīmēt kopīgi ar tiem, par kuru veselību diendienā rūpējas.

Sarmīte Devīte, mūsu poliklīnikas vecmāte, rūpnieciskā strādājusī jau 24 gadus. Pirms tam bijis laiks, kas aizvadīts tāluma no Latvijas. Cik daudz spēka tas prasījis visai ģimenei, kāds bijis ceļš līdz darbam — par to saruna ar Sarmīti.

— Piedzimu 1941. gadā Burtņiekos. 1944. gadā arestēja manu tēti, tiesāja un izsūtīja par to, ka viņš bija aizsargu organizācija. Bet 1949. gada aprīlī mēs, četri bērni, no kuriem es biju visjaunākā, mammiņe, mana krustmāte, divas viņas meitas un tēta mamma, tikām savākti, un mums paziņoja, ka tiekām izsūtīti uz Sibīriju. Tos laikus vislabāk atceras mana mammiņe, jo man bija 7 gadi, un es atceros tikai dažas epizodes. Vecmāte šimola ar grūtas vēzi, nevarēja paiet, bet viņu tik un tā iznesa, jelka ratos un arī aizveda kopā ar mums. Otra vecmāte palika, jo viņai bija citi uzvaras. Cilvēks, kurš bija izsūtīts kārtoties, pat nepabūdīnāja mammiņi, lai paņem līdzi kaut brokastu tiešu bērniem un kādas drēbes. Tā arī aizbraucām ar to, kas mugurā.

Vēda mūs lopu vagonos, cieši apsargājot. Vecmāte visu laiku kļiedza sāpes, jo nekādu medikamentu taču nebija. Un laikam jau tad mani radās doma par to, ka cilvēkiem viņu ciešanās ir jāpalīdz — doma par medicānu. Vagonā mītinājāmies uz grīdas dēļiem. Es kā mazākā esot raudājuši aiz izsalkuma, saukusi, ka man gribas ēst. Lielākie jau laikam saprata un pacietās.

No Asinas pilsētas mūs uz metinājuma vietu — Filimonovkas sādžu — veda ar bulļiem. Bija ļoti auksts. Onkulis, kurš veda mūs pie sevis, novīka manus pie kājam piesaļūšos šņorabaciņus, to vietā uzvilka šūnādas cimdus, ietinā savā kažokā. Atceros, tā bija skaista pilnveidīga nakts, un aizmurgurē mums virzījās liels vilku bars, kas laikam taču cerēja uz upuri.

Vienā istabā dzīvoja jau minētais onkulis ar sievu, meitu un dēlu, vienā kaktā stāvēja teļš, otrā — aita ar jēriem, trešajā — cūka, bet pa vidu mitinājāmies mēs. Visi pilngadīgie tika reģistrēti komandantūras uzskaitē. Es nekādos sarakstos nebiju, varēju braukt projām jebkurā brīdī, taču uz Latviju pie vecās vecmāmiņas mammiņe mani neļāda, bet citi radnieki baidījās par savu drošību. Un tas jau arī būtu noziegums, ja mani — izsūtīto bērnu — kāds būtu paņēmis pie sevis.

Septembrī sāku iet skolā. Nevienam vārdu krieviski gandrīz nepratu. Bet palāmējās, jo bija laba krievu valodas skolotāja. Mugurā nebija ko vēikt. Krievu tante iedeva savu kažoku, un tā cauri visai sādžai pa kupenām brīdī uz turieni, kur vienā telpā mājās četras klases.

Oktoobrī beidzās vecmāmiņas ciešanas. Zārka jau nekāda nebija, satinām vecmāmiņas mirstīgās atliekas drēbē un apglabājam Sibīrijas zemē.

Pārējie bērni nevarēja atļauties tādu greznbū kā izglītības turpināšana. Brālis savos 11 gados sāka strādāt pie traktora par piekabīnātāju, vidējā māsā — par slaucēju (visus savus mūža gadus viņa aizvadījusi darbā fermā, pašlaik ir slaucēja Burtņiekos, viņai piešķirti daudz un dažādi apbalvojumi). Vecākā māsā un mammiņe strādāja lauku brigādē. Vajadzēja taču pašiem sapelnīt, lai būtu ko ēst un mugurā vilkt. Arī es vasaras brīvlaikā ķeros pie darba. Dzīnu taigā un ganīju 200 aitas, vēlāk braucām nodot labību. Pirmie gadi tur bija visgrūtākie, vissausmīgākie. Laimejas, ka bijām kopā ar ļaibiem ļaudīm, un visi kaimiņi bija labvēlīgi, dalījās, jo visi bija tādi pat izsūtīti kā mēs. Gadjās jau arī viens otrs tāds, kas mūs par pašiem savām, bet to jau pat šodien vēl var dzirdēt.

1951. gadā Latvijā atgriezās tēti. Tas pats cilvēks, kurš pielika roku mūsu izsūtīšanai, sastādīja fiktīvu papīru, it kā mammiņe viņu izsaucot pie mums un tā tētis faktiski tika atreiz izsūtīts. Bet līdz ar viņa ierašanās dzīve gāja kaļņup. Nav tāda darba, ko neprātu mana tēta rokas. 1957. gada rudenī atgriezāmies Latvijā. Bet tajā laikā, ko tētis mums Sibīrijā bija uzcelis, pēc tam ierīkoja kantori un klubu.

Atgriezūšies esam visi, ko toreiz kopā aizveda, izņemot vienu vecpūsī, kurš apņēma sievu sibirieti un palika tur.

Kad radās doma par izglītības turpināšanu, jo biju jau beigusī 7. klasi, nōnācu grūtībās. Mani centās pārliecināt, lai turpinu mācības krievu valodā, jo man būstot vieglāk, un esot tāds laiks, ka labāk vajagot mācīties krievu valodā. Bet tētis teica: lai arī izsūta treso reizi, ej latviešu skolā! Un tā es turpināju mācības dzimtajā valodā. Grūpi gan gāja. 17 gadu vecumā

viņus sauca. Te viņi visi — rūpniecības sievām, kļūstu nīkna. Bet no otras puses — grībētos jau gan, lai meitenēm būtu vairāk lēpmna, lai prastu sevi svētumglabāt. Citādi atnāk veselās trīs uzskaitē stāties un par nākām bērna tēvu nosauc vienu vīrieti. Manā uztvērē rūpniecības kopmītnēs vispār ir tāda nekārtības bedre, kur bērni redz visādas aprūpes, ko dara pieaugušie. Arī tas nekā, ja vecāki labi, skatās taču, ko dara kaimiņi. Vai tiešām kāda komisija vai padome no rūpniecības nevarētu iejaukties un atmodināt pieaugušo snaudošās goda jūtas?

Tepat klāt jāpiebilst, ka arī vīrieši neprot cieņtīvi — tas viņiem nav ieaudzīnāts. Delam allaž atgādīnu, lai, ejot pie savas meitenes, neaizmirst aiznest ziedus. Vienaiņa, vai tās ir neļķes vai plavas puķes. Kurai gan ziedi nepatīk?

Maniem vecākiem nav bijis rūgtu brīžu no saviem bērniem jāpiedzīvo. Kas attiecas uz veciem laikiem, tos nepiemin. Vismaz man to dēļ nekādi šķēršļi nav bijuši. Bet tētis mums ir īsts Lāčplēsis! Vēl savos 83 gados liet medības, ar zemi, pļaju sienu. Launu prātu ne uz vienu nav turējis. Kad 1957. gadā atgriezāmies, tas cilvēks, kurš piedalījās mūsu izsūtīšanā, braucis ar zirgu piedzēries, vedis maisus un grāvi iegāzies. Mans tētis braucis garām un redz, ka viņš tur zem tiem maisiem guļ. Es nezīnu, vai sniegtu palīdzību roku. Bet tētis atgāzīs ratus, sakrāmēs maisus, uzceļis to viru viru, palaidīs zirgu, lai ved uz māju...

Vecāki mums darbu nekādā īpaši nav mācījuši, bet paši vienmēr to darījuši paraugam, tā, lai citiem atreiz nebūtu jādarā.

Vēdejai māsai ir 4 meitas. Maniem vecākiem nu ir 11 mazbērni un 3 mazmāz bērni. Svētkos mans tētis un mammiņe prot visus vienmēr kopā saturēt. Un, ja reizēm man neiet dzīvē, kā vajadzētu, ir kādas nepatīkšanas, sešos māsīnā un braucu uz Burtņiekos, kur maniem vecākiem ir gļiti iekopta mājiņa. Tad man tikai vajag ieraudzīt, ka pa ceļu preti nāk mana mammiņe, kurai nu jau ir 77 gadi... Viņa tagad salikusi no dzīves un darba smaguma.

Domāju, ne jau Staļinam piedēvējama tā lielāka vaina. Viņš deva kaut kādu vispārīgu rīkojumu, bet tālāk taču rīkojās paši vietējie. Sibīrijā krievu tautības cilvēki mums visu deva, turpretī viens otrs latvietis skatījās tikai uz savu labumu. Te nu vietā teikts, ka īsts krievs ir labāks nekā nelietīgs latvietis. Man mājās ir krievu častūks, jo es ar tām esmu uzaugusi. Dies pasargā, ja kāds tai laikā būtu dziedājis latviešu tautas dziesmas, svēnīgās Jāņu dienu vai Ziemassvētkus! Latviešu vidū atradās Kangari, kas visus šos faktus darīja zināmus komandantam.

Mātes valoda katram jāprot. Un arī tā, kurus zemē dzīvo. Vai es tādēļ kļūvu nabaģāka, ka māciņš krievu valodu? Tāpat uzskatu, ka jautkāties ģimenes bērniem viendabīgi jāprot abas valodas. Mūsu draugos ir ģimene, kurā vienu nedēļu runā latviešu, otru — krievu valodā.

Pie mammiņes bija atbraukusi kaimiņienes meita no Filimonovkas. Atradusi viņu pēc to gadu fotogrāfijas, kur redzama es ar kādu klasesbiedrēni. Dārgi tas izmaksātu, bet vajadzētu sakrāt naudā un aizbraukt uz turieni. Bērni jau arī liei. Ar tām vietām man saistās lai vai cik rūgtas, bet tomēr atmiņas. Tā vien liekas, ka tieši lai laikā neželība no mēdērbā laidītu visdziļākās saknes. Vēl tagad tās nav iznīdētas. Bet galvenais, lai vai cik grūti ir, vienmēr jāpaliek cilvēkam.

Stāstījumu pierakstīja
INESE VINKLERA

Redaktore V. LEJSTRAUTA

SARMĪTE DEVĪTE

ANITAS MARTINSONES foto

Iestājos Burtņiekos pamatskolas 7. klasē, priekšstata par latviešu rakstību — gandrīz nekāda. Pirmajā diktātā pie skolotājas Meirānes ielaidu 82 kļūdas! Toties mācību gada beigās jau spēju uzrakstīt uz «teikami». Man bija jauki klasesbiedri. Kaut mums bija triju gadu starpība un es no Sibīrijas pārbraucu liela, apaļa, sārtaim vaļģiem, nevienš nekādas piezīmes neizteica. Ja tā būtu gadījies šodien, es laikam vispār klasē neietu, baidoties no apsmiekla. Jo mūsdienu skolu jaunatne ir ļoti nežēlīga. Tiek apsmiets katrs, kam ir kāds fizisks trūkums, līdz kamēr cilvēks sāk vairīties no sabiedrības kā vajāts zvērs.

Astoto, devīto klasi pabeidzu 11 varoņu komjauniešu vidusskolā, bet, tā kā vajadzēja strādāt un peļnīt iztikai, divus pēdējos gadus māciņos vakarskolā. Vispirms strādāju Burtņiekos aptiekā par sanitāri, vēlāk — Burtņiekos slimnīcā, kur arī izturēju pirmās «ugunskrievības», pēc kurām man vairs nebija bail no mirušiem un no medicīnas vispār. Pārāļi darbam, kā jau minēju, māciņos. Atlaides mums kā vakarskolniekiem toreiz nebija nekādas. Cetras reizes nedēļā pēc darba braucām uz skolu. Programma un eksāmeni bija tādi pat kā vidusskolniekiem. Vēl tagad ar saviem klasesbiedriem satiekamies.

Medicīnas skolu pabeidzu ļoti labi, bija doma par institūtu, bet apstākļi darīja savu. No medicīnas skolas laikiem prātā palikusi tādi brīnīšķīgi cilvēki kā doktēris Riekstiņš, kurš iedeva drosmi vecmātes darbam, doktēre Bīrzgale. Jā, viņi prata audzināt. Tad bija valsts prakse (un kad pirmā meitene, ko es prakses laikā dzemdēju namā sapņam, nāca stāties grūtniecības uzskaitē, es domāju: šausmas, cik es jau esmu vecā!). Pēc prakses atnācu uz rūpnieciskā medpunkta, 25. jūnijā apprecējos, pēc gada piedzima meita, tā arī darba vietu neesmu mainījusi. Vai mainītu? Pret dzemdību namu — jā. Tas man palicis kā nepieplūditais sapnis. Bet uz citu poliklīniku nekādā neietu. Man visapkārt ir vislabākie cilvēki — manas sievas, mani bērni. Tā es

Jaunība, jaunība...

Sestdien, 9. jūlijā pl. 10 jau 17. reizi savos atpūtas un sporta svētkos Jūmarā pulcēties auzānas ceha strādājošie ar saviem ģimenes locekļiem. Sogad svētki notiek ar devīzi «... Jaunība, jaunība» un tiek veidoti rūpnieciskās 25 gadu jubilejai.

Diena tiks aizvadīta sprāigās gan jautrās, gan nopietnās sacensībās, kur

piedalīsies gan ceha veterāni, gan mūsu jaunā maiņa.

Vakarpusē sacensību dalībniekiem paredzēta izsole, kurā maiņu kolektīvi piedalīs ar interesantiem pašdarinātiem priekšmetiem, pašu koncerts, muzikāls pārsteigums un, protams, dejas līdz pusnaktij.

Visu dienu (saraksts ceha vestibilā) no kopmītnēm uz Jūmaru kursēs autobuss. Uz tikšanās!

LIDZJŪTĪBAS

Izsakām dziļu līdzjūtību Annai Fjodorovai sakarā ar mātes nāvi.
4. ceha brāķēšanas nodalās 1. brigādes kolektīvs

Izsakām līdzjūtību Gaļinai Popjukai sakarā ar mātes nāvi.
7. ceha 2. maigas kolektīvs

INFORMĀCIJA

Arod biedrības rūpnieciskās komiteja piedāvā ģimenes ceļazīmes (uz divām nedēļām, 4-vietīgas) uz atpūtas bāzi «Azovčanka» Berdjanskā no 10. un 27. jūlija, 5., 18. un 31. augusta un 13. septembra. Pieteikties arodkomitejā vai ceha komitejā.

VEIKSMĪGI APVIENOTS!

Apvienojot mācības ar darbu, savstarpēji izlīdzojot darbā viena otrai, trīs mūsu ēdnīcas pavāres paaugstinājušas savu kvalifikāciju trīs mēnešu kursos. Tagad TATJANA MARTINSONE (no kreisās) un MARIJA ZELČA — ir piektais kategorijas un DAIGA GŪTMANE — ceturtais kategorijas pavāre.

Ražošanas plāna izpilde I pusgadā

Cehs Nr.	Rādītājs	Plāns	Fakts	%
01	Stikla lodītes (preču), t. izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	3370,0	3570,0	105,9
02	Sarāzota šķiedra, t. Pārspolētais diegs, t. Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	4520,0	4553,0	100,7
04	Audumi, preču, tūkst. m. Grupa «E», tūkst. m. Nodrošinājums ar pusfabrikātiem	4116,6	4127,0	100,3
05	05. ceham	5922,0	5997,0	101,3
06	06. ceham	20410,0	20683,0	101,3
07	07. ceham	11859,0	12254,4	103,3
	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	6205,0	6334,1	102,1
05	Motobraucēju aizsargecures, tūkst. gab.	105,0	105,0	100,0
	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	1154,0	1187,0	102,9
06	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	531,0	541,4	102,0
07	Dekoratīvie audumi, tūkst. m.	1247,0	1261,1	101,1
	Elektroizolācijas audumi, tūkst. m.	1981,0	1984,8	100,2
	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	766,0	781,2	102,0

Lai raksts iznāk reizi nedēļā — ceturtdienās, latviešu un krievu valodā. Redakcijas adrese: pasta indekss 228600, Valmierā, A. Upiņa ielā 7, 0,5 uzsk. Iespiedokāne, ofseta tehnika. Tirāža 800 eks. Ispiests: Valmieras tipogrāfijā «Liesma», pasta indekss 228600, Valmierā, A. Upiņa ielā 7, 0,5 uzsk. Iespiedokāne, ofseta tehnika. Tirāža 800 eks. «Валмиерский химик» («Валмиерас химик») — издание латгояма, комитета комсомола, лавоского комитета и администрации Валмиерского завода стекловолокна, выходящий один раз в неделю по четвергам, на русском и латгоямском языках. Адрес редакции: 228600, г. Валмиера, ул. Гагарина, 1. Телефонный 21472 и 339. Отпечатано в Валмиерской типографии «Лисса». 228600, г. Валмиера, ул. А. Упиņa, 7. Offsetная печать. 0,5 усл. п. л. Tirāža 800 eks. Na латгоямском языке.